

UKRAIŃSKI SKAUTING I GUIDING

PŁAST

Na początek ciekawostka:

ukraiński skauting powstał mniej więcej w tym samym czasie i dokładnie w tym samym miejscu co harcerstwo – w latach 1911-12 we Lwowie – a spadkobiercą tej tradycji jest obecnie największa z ukraińskich organizacji skautowych „Płast”. Podobieństw między Płastem a ZHP jest zresztą więcej. Podobnie jak harcerze, płastunki i płastuni posługują się tradycyjnym nazewnictwem odwołującym się do historii Ukrainy i kozactwa. W dawnej Polsce „harcerz” był rycerzem, który popisywał się swoimi umiejętnościami przed bitwą, natomiast „płastun” oznacza kozackiego zwiadowcę podkradającego się do przeciwnika. Podobnie jak w ZHP, w Płacie różne są kolory mundurów męskich i żeńskich – te pierwsze nawet bardzo przypominają harcerskie! Interesujący jest też fakt, że ukraiński skauting w czasach komunizmu przetrwał na emigracji, dlatego płastunów, tak jak harcerzy, można spotkać w wielu miejscach na świecie. Oficjalnie Płast (poza Ukrainą) istnieje w ośmiu krajach: Australii, Argentynie, Wielkiej Brytanii, Kanadzie, Niemczech, Słowacji, Stanach Zjednoczonych i Polsce, ale pojedyncze środowiska powstały też np. w Danii czy Hiszpanii.

W tej chwili...

ukraiński Płast liczy prawie 10 tys. członków podzielonych na następujące grupy wiekowe:

- пташата (ptaszata) – ptaszki (do 6 roku życia, tylko z rodzicami),
- новакы (nowaky) – nowicjusze (6–12 lat),
- юнаки (junaky) – junacy (12–18 lat),
- старші пластуны (starszi płastuny) – starsi płastuni (18–35 lat),
- пластуны-сеньюры (płastuny-seniorzy) – płastuni seniorzy (powyżej 35 roku życia).

Warto zwrócić uwagę na to, że w odróżnieniu od większości organizacji skautowych na świecie, w których maksymalny wiek członków jest określony i wynosi zwykle 25 lat, w Płacie takie ograniczenie nie istnieje.

Symbolem Płasta...

jest skautowa lilijka wpleciona w godło Ukrainy – trójzab. Płastuni witają się lewą ręką i pozdrowieniem SKOB! (SKOBI), które składa się z pierwszych liter zasad obowiązujących w Płacie: Сильно (Syłno - Mocno), Красно (Krasno - Pięknie), Обережно (Oberežno - Rozważnie), Бистро (Bystro - Szybko). Składając przyrzeczenie, każda płastunka i każdy płastun obiecuje wierność Bogu i Ukrainie, pomoc bliźnim oraz życie w zgodzie z Prawem Płastowym.

Płast jest...

patriotyczną, apolityczną i niereligijną organizacją wychowawczą, która kształtuje młodych ludzi jako świadomych, odpowiedzialnych i pełnoprawnych obywateli społeczności lokalnej, kraju i świata.

ZHP współpracuje...

z Płastem w Polsce przy organizacji corocznego wydarzenia pod nazwą „Płomień braterstwa”, którego celem jest uczczenie pamięci ukraińskich żołnierzy poległych w obronie niepodległości Polski. Niestety, wzajemne kontakty ogranicza fakt, że Płast nie należy ani do WOSM, ani do WAGGGS.

UKRAIŃSKI SKAUTING I GUIDING

AGU

Drugą organizacją...

o której trzeba wspomnieć, jest należący do WAGGGS Związek Skautek Ukrainy (Асоціація Гайдів України), w skrócie AGU (АГУ).

AGU jest dobrowolnym, niezależnym i apolitycznym stowarzyszeniem, którego działania są skierowane do dziewcząt w wieku od 6 do 17 lat i młodych kobiet (18-20 lat). Skautki pojawiły się w Ukrainie w roku 1994. Już dwa lata później organizacja została oficjalnie zarejestrowana, a w 1999 roku stała się członkiem stowarzyszonym Światowego Stowarzyszenia Przewodniczek i Skautek (WAGGGS). W 2021 roku AGU zyskała pełne prawa członkowskie. Organizacja należy do Regionu Europejskiego WAGGGS.

AGU zrzesza...

około 400-500 członkiń z różnych zakątków Ukrainy, między innymi z Kijowa, Charkowa, Odessy, Lwowa, Połtawy, Chersonia, Doniecka, Czernihowa, Czerniowców i Krymu.

Głównym celem AGU...

jest wspieranie dziewcząt we wszechstronnym rozwoju ich osobowości, uczenie ich odpowiedzialności społecznej i zachęcanie do udziału we wszystkich sferach życia społecznego. Program AGU składa się z takich elementów, jak rozwój duchowy, emocjonalny i społeczny, wychowanie patriotyczne, rozwój indywidualnych zdolności i talentów oraz współpraca z międzynarodowym ruchem przewodniczek i skautek. Główne kierunki działania organizacji to: programy edukacyjne, projekty społeczne, kursy szkoleniowe, obozy oraz współpraca międzynarodowa.

W AGU istnieją 3 grupy wiekowe:

- ластівки (łastiwki) – jaskółki (6–9 lat),
- гайди (hajdy) – przewodniczki (10–13 lat),
- рейнджери (rejndżery) – wędrowniczki (14–17 lat).

Symbolem AGU...

jest koniczynka, w którą została wpisana dziewczęca sylwetka, a pozdrowieniem Будь напоготові! (Bądź napohotowi! - Bądź gotów!).

AGU

WAGGGS

UKRAIŃSKI SKAUTING I GUIDING

NOSU

Kolejną organizacją...

należącą do WOSM jest NOSU — Narodowa Organizacja Skautów Ukrainy.

NOSU powołano do życia...

w 2007 r., a już rok później przyjęto do Światowej Organizacji Ruchu Skautowego (WOSM). Ponieważ dla krajów byłego Związku Radzieckiego powołano w WOSM oddzielny region, NOSU należy do Regionu Eurazji. Podobnie jak w przypadku innych organizacji skautowych na świecie, celem działania NOSU jest wspieranie indywidualnego rozwoju dzieci i młodzieży jako niezależnych osobowości i odpowiedzialnych obywateli kraju, pomoc w odkrywaniu ich potencjału fizycznego, emocjonalnego, umysłowego, społecznego i duchowego, a także rozwój ruchu skautowego w Ukrainie. NOSU działa zgodnie z zasadami opisanymi w dokumentach WOSM i wyznaje te same wartości skautowe.

Według różnych danych NOSU liczy od 2,5 do 4,5 tysięcy członków. Najważniejsze ośrodki NOSU mieszczą się w Kijowie, Sumach, Dnieprze, Odessie, Mikołajewie i Zaporozżu.

Członkowie NOSU...

dzielią się na cztery grupy wiekowe:

- кабскаути (kabskauty) — zuchy (6–10 lat),
- скаути (skauty) — skauci (11–15 lat),
- венчури (wenzury) — skauci starsi (16–18 lat),
- ровери (rowery) — wędrownicy (18–24 lata).

Skauci z NOSU witają się lewą ręką i salutują trzema palcami prawej ręki uniesionej w górę, tak jak członkowie ZHP bez nakrycia głowy. Odpowiednikiem polskiego Czuwaj! jest Будь наготові! (Budź napohotowi! - Bądź gotów!).

Symbolem NOSU...

jest lilijka skautowa WOSM z wpisanym ornamentem, który przedstawia wzór z tradycyjnego ukraińskiego haftu ludowego.

Всеукраїнська молодіжна громадська організація

NOSU

UKRAIŃSKI SKAUTING I GUIDING

Płast, NOSU i AGU to najliczniejsze i najbardziej znane organizacje skautowe w Ukrainie, ale nie jedyne. Poza nimi istnieje też Związek Skautów Ukrainy (ASU), Sicz, skauci YMCA, Harcerstwo na Ukrainie, grupy skautów rosyjskich, a także co najmniej kilkanaście innych.

Opracowanie: hm. Robert Kawka, instruktor Wydziału Zagranicznego GK
Współpraca: hm. Monika Dreik, komisarka zagraniczna ZHP